

Preventivní stomatologie

Editor a hlavní autor: prof. Dr. Hardy Limeback, BSc, PhD, DDS

Překlad z anglického originálu Comprehensive Preventive Dentistry (ISBN 978-0-8138-2168-9) MUDr. Jana Kaiferová, Ph.D., prof. MUDr. Zdeněk Broukal, CSc. Grada Publishing, 1. vyd, Praha 2017, 427 s. ISBN 978-80-271-0094-1.

Před 18 lety sepsal prof. MUDr. Jan Kilian, DrSc., a kolektiv autorů v té době zcela mimořádnou monografii *Prevence ve stomatologii*, kterou vydalo nakladatelství Karolinum. Nyní zásluhou překladu MUDr. Jany Kaiferové, CSc., a prof. MUDr. Zdeněka Broukala, CSc., se všem zájemcům o prevenci ve stomatologii dostává do rukou unikátní dílo editora a hlavního autora profesora Hardy Limebacka „*Preventivní stomatologie*“. Čtenáři se tak naskytne jedinečná příležitost sledovat vývoj prevence ve stomatologii a seznámit se s ucelenými poznatky uznávaných odborníků.

Profesor Hardy Limeback je vedoucím katedry preventivní stomatologie na Torontské univerzitě a předním odborníkem na prevenci orálních onemocnění ve světovém měřítku. Kromě profesora Limebacka na monografii pracovala řada odborníků z univerzit v Kanadě, Austrálii, Velké Británii, USA, Finsku, Islandu a expertů věnujících se veřejné zubní péči. V publikaci se autorům podařilo shrnout nejnovější koncepty a přístupy k prevenci orálních onemocnění. Kromě názorů jednotlivých škol a expertů je v knize věnován prostor medicíně založené na důkazech, vědecké kvalitě důkazů a z toho plynoucích doporučení pro individuální i komunitní prevenci různých forem onemocnění dutiny ústní.

„*Preventivní stomatologie*“ je rozdělena primárně pro praktické zubní lékaře, pro učitele na lékařských fakultách, dentální hygienisty a pro pregraduální i postgraduální studenty zubního lékařství. Zajímavé a podnětné informace v ní naleznou i další zájemci o prevenci ve stomatologii z řad učitelů vzdělávacích preventivních programů na základních školách, pracovníků ve zdravotních pojišťovnách a samozřejmě i zvědavých pacientů. Inspiraci pro tvorbu preventivních programů by mohli z knihy čerpat i příslušní pracovníci ministerstva zdravotnictví.

„*Preventivní stomatologie*“ je rozdělena do 22 přehledně členěných kapitol věnujících se všem hlavními aspektům prevence onemocnění dutiny ústní. Úvodní kapitoly jsou určené diagnostice zubního kazu a onemocnění parodontálních tkání, výživě v prevenci onemocnění zubů včetně role probiotik, cukerných alkoholů a xylitolu. Samostatné kapitoly se zabývají rolí chlorhexidinu a ozonu v prevenci onemocnění dutiny ústní, fluoridovou prevencí, pečetením zubů a remineralizačními postupy při ošetření počínajících kazů. V kapitole „*Stomatologie založená na důkazech*“ autoři seznamují čtenáře s hlavními principy medicíny založené na důkazech, s hlavními typy epidemiologic-

kých studií a kladou důraz na porozumění a na kritické hodnocení vědecké literatury. V této kapitole naleznou užitečné a přehledně podané informace nejen lékaři, ale i postgraduální studenti.

Kromě statí s preventivním zaměřením pojednávají další kapitoly o mechanickém odstraňování plaku, stanovení rizika vzniku kazu a také oddíly věnující se sportovním chráničům zubů, hypersenzitivitě dentinu, prevenci onkologických onemocnění v dutině ústní, efektivnímu stomatologickému preventivnímu týmu a dentálními hygienistům. V úvodu kapitoly „*Podpora orálního zdraví kojenců, batolat a dětí předškolního věku*“ autoři zdůrazňují, že většinou onemocnění ústní dutiny v dětském věku je možné zcela předejít. Součástí uvedené kapitoly jsou podle autorů nejčastěji rodiči a pečovateli o děti pokládány otázky týkající se orálního zdraví nejmenších dětí, na které dostanou fundované odpovědi. Autoři neopomenuli ani složitou problematiku péče o orální zdraví seniorů žijících v domovech dlouhodobé péče.

Knih „*Preventivní stomatologie*“ je vázaná, je provedena ve vysoké grafické úrovni, obsahuje 427 stran včetně předmluvy k původnímu vydání, poznámek k českému překladu a rejstříku. Srozumitelný text „*Preventivní stomatologie*“ doprovází více než 180 kvalitních barevných fotografií, mikrofotografií a obrázků. Přehledných schémat, tabulek a grafů velice dobře graficky zpracovaných se v publikaci nachází více než 150. Na konci každé kapitoly je uveden přehled literatury vztahující se k tématu.

Tvrzení autorů recenzované monografie „*Preventivní stomatologie*“, že „v publikaci čtenář najde inspiraci k prevenci orálních onemocnění v klinické praxi“, je více než skromné. V „*Preventivní stomatologii*“ prof. Limeback a spoluautoři nejen shrnují současné poznatky o prevenci onemocnění dutiny ústní, ale inspirují a současně čtenáře vedou k zamyšlení nad souvislostmi orálního onemocnění a celkového zdravotního stavu a vlivu orálního zdraví na kvalitu života.

„*Preventivní stomatologii*“ profesora Hardy Limebacka a kolektivu autorů v precizním překladu profesora Broukala a doktorky Kaiferové doporučuji k prostudování a věřím, že se najdou praktičtí zubní lékaři, kteří kvality knihy náležitě ocení a získané poznatky využijí v praxi.

Doc. MUDr. Vlasta Merglová, CSc.
Stomatologická klinika LF UK a FN, Plzeň